

IZHAJA VSAK DAN

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 belone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjá vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo le rekepiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncerna lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštne-hranilnični račun Rev. 841-652. TELEFON 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 18. (Izv.) Današnja seja poslanske zbornice ni bila toliko zanimiva radi razprave, ki prihaja vendar že enkrat h koncu, pač radi izjav železniškega ministra Forsterja, ki je predložil danes zbornici predlogo o bosenskih železnicah.

O bremenih, ki zadenejo za bosenske železnice monarhijo in po kvotnem ključu avstrijsko polovico, smo sivočelasi že govorili. Nad 400 milijonov bo morala prispevati avstrijska polovica tekom 60 let za bosenske železnice. Pri tej priliki pa je še posebej poudarjati, da je bosenska železniška predloga taka, da so interesi monarhije na pram interesom Ogrske očividno in v veliki meri zapostavljeni. — Bosensko železniško omrežje bo večji del normalizirano, a predvsem le one proge, ki so v zvezi z Ogrsko, dočim ostanejo one proge, ki vežejo Bosno z Dalmacijo oziroma Avstrijo, ozkotirne. Ogrska dobi po bosenskem železniškem programu nič manj nego 5 normalnih uvoznih cest. Avstrija dobi sicer tudi eno novo uvozno cesto, namreč z zgradbo proge Bugojno—Aržana, s čimer bo spojeno splitsko pristanišče z bosenskim zaludjem, a ta progá bo ozkotirna, kakor ostane ozkotirna tudi progá Mostar—Metković, oziroma Mostar—Gruž. Od Mostarja in Bugojna postanejo proge normalnotirne, vsled česar se bo moralo blago, ki se bo dovažalo iz pristanišč, sredi pota prekladati iz ozkotirnih v širokotirne vagone, kar pomenja seveda veliko otežkočevanje prometa. Karakteristično je izjavil danes neki poslanec, da bo po izvedbi bosenskega železniškega programa, Budimpešta bližja in cenejša za Sarajevo kakor pa Metković in Split.

Zbornica je sprejela Forsterjev ekspozice silno hladno, čeravno je minister vrgel med poslance tudi kos sladkorja in obljubil, da bo vlada takol, čim bo rešen mali finančni načrt, predložila zbornici tudi predlogo o lokalnih železnicah, po katerih tako hrepene vse kronovine. A to je bila samo navadna obljuba, ki jo je sam Forster restringiral, poudarjajoč, da bo lokalno železniško predlogo sicer parlament lahko sprejel, a perfekcioniranje se zamore izvršiti šele potem, ko odpre parlament vladni nove viře za nove davke. Železniški minister je torej v času, ko se nahaja v razpravi še mali finančni načrt, napovedoval že nove davke, to je, t. zv. veliki finančni načrt.

V političnih krogih se že imenujejo nove davčne predloge, s katerimi namerava stopiti vlada spomladi pred parlament. So to uvedbe davkov na zapuščine in darila, na vžigalce, tanjeme in dividende in posebne pristojbine na zavarovalnice in zvišanje sodnih in administrativnih pristojbin, torej podraženje pravice. Kakor je torej videti, vlada že nastavlja priprave za nove davke. Mali finančni načrt vleče vlada iz blata s službeno pragmatiko, veliki finančni načrt pa bo skušala potegniti iz blata z novimi lokomotivami, ki naj bi zapiskale po deželah.

Zbornica je sprejela naznanila železniškega ministra za enkrat popolnoma odklanjajoče in pride vsekakor v železniškem odseku še do jako ostre debate, predno bo

imela vlada bosensko železniško predlogo v rokah.

Koncem današnje seje poslanske zbornice je prišlo do precej burnih prizorov. Češki poslanec dr. Stranysky se je namreč v ostrem govoru zavrnil proti postopanju dunajskih občinskih očetov, ki so sprejeli v današnji seji mestnega sveta protest radi njegovega zadnjega govora, posebno proti oni točki, ko je govoril o zabitem Dunaju. Dunajski mestni očetje so tudi poudarjali, da bi se jim Stranysky moral celo zahvaliti za gostoljubje, ki mu ga izkazuje Dunaj. Stranysky je v svojem govoru konstatiral, da nikakor ne reflektira na gostoljubje Dunaja, da on in njegovi kolegi niso gosti na Dunaju, ker vrše tu le svojo prokletno dolžnost. Izjavil je tudi, da je z besedo „zabiti Dunaj“ mislil ravno in samo na dunajske mestne očete, ki postopajo tako nasilno proti češki manjšini. Krščanski socialci so Stranskega v razburjenju ponovno motili, a so morali slišati od Čehov in tudi od čeških socialistov mnogo bridkih resnic.

Ker na današnji seji še niso prišli na vrsto vsi manjšinski govorniki, se bo vršila še jutri dopoldne kratka seja, nakar sledi parlamentarna pavza do torka. V torek pride na vrsto tudi glasovanje o predlogi glede zvišanja davka na žganja.

Nova parlamentarna pavza je potrebna radi tega, ker se vrše sedaj odločilna pogajanja med Poljaki in Rusini glede gališke volilne reforme. Kakor se zatiruje v parlamentarnih krogih, je sedaj gališko vprašanje v ugodnem teku, tako da je upati, da se sestane gališka zbornica že 27. t. m., da sprejme volilno reformo. S tem bi bila olajšana seveda tudi parlamentarna situacija in rešena sedanja kriza.

Delegacije.

Avstrijska delegacija.

DUNAJ 18. (Izv.) Današnja otvoritvena seja avstrijske delegacije je bila samo formalna. Delegacija se je konstituirala, izvolila predsedstvo in odseke. Jugoslovani so sklenili, da ne sprejmejo referentskega mesta za bosenski odsek, ker si hočejo zavarovati prosto roko za kritiko o politiki skupnega finančnega ministra Bilinskega.

Majhen spor med jugoslovanskimi delegati je izzvala kandidatura Srba Baljaka v odsek za zunanje zadeve. Hrvatsko-slovenski klub je odklonil njegovo kandidacijo in zasedel sam obe mesti, ki ste jugoslovanom na razpolago. Baljak je radi tega izjavil, da sploh ne sprejme nobenega mandata v nobenem odseku, a obojestranskemu taktu se je zahvaliti, da ni nastala iz tega dogodka nobena afera. V odseku spregovori namreč o zunanji avstrijski politiki resno besedo posl. dr. Laginja, do katerega imajo vsi jugoslovani veliko zaupanje.

DUNAJ 18. (Kor.) Avstrijska delegacija se je sestala ob četrta na 7 zvečer pod predsedstvom starostnega podpredsednika barona Schwegla. Seje so se udeležili vsi ministri in mornariški poveljniki, admiral Haus. Za predsednika je bil izvoljen dr. Leo, za podpredsednika grof Silva Tarouca. Grof Berchtold je predložil skupni proračun za 1. polletje 1914. Nato so se vršile volitve v odseke. Ob 7 je bila seja zaključena. Prihodnja seja se naznanja pismenim potom.

Za načelnika zunanjega odseka je bil izvoljen dr. Baerenreither, za poročevalca pa markiz Bacquehem. Odsek ima jutri ob 5

popoldne sejo, kjer bo imel grof Berchtold svoj ekspozice. Za načelnika vojnega odseka je bil izvoljen delegat Lecher, referenta Rosner in grof Clam-Martinitz, za vojni mornarico Schlegel. Za načelnika finančnega odseka je bil izvoljen dr. Korošec, za poročevalca Grabmayr in Plas. Načelnik bosenskega odseka je princ Lobkovic.

Ogrska delegacija.

DUNAJ 18. (Kor.) Ogrska delegacija se je sestala ob 4:30 popoldne pod predsedstvom starostnega predsednika barona Harkanyja. Od opozicijskih delegatov poslanske zbornice ni bil navzoč nihče, od magatske zbornice pa samo knez Ludovik Windischgrätz, ki pa je tudi kmalu odšel. Za predsednika je bil izvoljen baron Leng, za podpredsednika pa grof Avgust Zichy. Nato je zunanji minister grof Berchtold predložil skupni proračun za 1. polletje 1914.

Princ Hohenlohe na Dunaju.

DUNAJ 18. (Izv.) Semkaj je prispel danes tržaški cesarski namestnik, princ Hohenlohe, in se je dalje časa mudil v parlamentu, kjer je konferiral z delegatoma dr. Bugattom in Pittonijem. Zatiruje se, da je veljala konferenca njegovim dekretom, glede katerih so nameravali vložiti italijani v delegacijah ostro interpelacijo, a so se premislili. Namestnik je konferiral z dr. Bugattom predvsem o razmerah v gorškem deželnem zboru.

Mednarodna tekma v Parizu.

PARIZ 17. (Izv.) Pri mednarodni tekmi so si Slovenci Sokoli priborili drugo nagrado s doseženimi 78-8% vseh možnih točk ter dobili kot darilo krasno vazo, poklonjeno od Unije francoskih gimnazistov. Tekma je bila silno naporna. Slovenci so mnogo trpeli vsled izredne strogosti laških luksenburških in belgijskih sodnikov zlasti na bradlj in na krogih.

Kljub temu in navzlic dejstvu, da so morali vsled poškodbe enega svojih najboljših tekmovalcev (Pogačnika) zamenjati z namestnikom, so Slovenci dosegli višji odstotek nego v Turinu. Razvrstitev vrst je taka-le: I. Čehi 804 točke, II. Francozi 778 točk, III. Italijani 772 točk, IV. Belgijci 733 točk, V. Slovenci 704 točke, VI. Luksenburžani 668 točk in med Belgijci in Slovenci znaša diferenca samo 17 točk. Luksenburžane pa so Slovenci premagali sedaj že tretjič z razločkom 38 točk. Tekmo je obiskal tudi predsednik republike Poincaré, ki je v navzočnosti ministrov sprejel tudi slovenske Sokole.

Prezentirale so mu vse tekmovalne vrste. Slovenska vrsta je pri tej priliki nastopila s staro zastavo ljubljanskega „Sokola“. Pri defiliranju je godba igrala „Naprej za slavo Slave!“, slovenski Sokoli pa so predsedniku klicali „Živio“ in „Na zdar!“.

Sprejem francoske vojaške misije v Atenah.

ATENE 18. (Kor.) Kralj Konstantin je danes sprejel francosko vojaško misijo. Po avdijenci je general Eydoux izjavil, da je sprejel kralj francosko misijo s posebno dobrohotnostjo iz osebno izročil oficirjem dekrete, s katerimi so imenovani za grške oficirje.

Mehikanske homatije.

MEHIKO 18. (Kor.) Za sklepčnost senatna potrebno število je že zasigurano. Senat se sestane najbrže v četrtek.

PARIZ 18. (Kor.) Po poročilih iz Mehike, je državni prevrat neizogiben. Domneva se, da si je general Blanquet že zasigurati podporo vseh generalov.

Povratek grških čet.

SOLUN 18. (Kor.) Danes se je pričel prevoz onih čet v domovino, ki so dobile dopust.

Otvoritev grških šol v Bitolju.

SOLUN 18. (Kor.) Srbska vlada je sklenila, da se smejo grške šole v Bitolju zopet otvoriti, a le pod pogojem, da mora biti srbsčina obligatni predmet na vseh šolah.

Kokovcev v Berlinu.

BERLIN 18. (Kor.) Merodajni krogi izjavljajo, da je bil razgovor med državnim kanclerjem in ruskim ministrskim predsednikom zelo prijateljski, kar je vplivalo na obe strani jako simpatično.

Govor držav. poslanca dra. O. Rybára

v seji zbornice posl. dne 13. nov. 1913.

Proti korupciji na polju sodstva. — Za neodvisnost sodnikov.

Visoka zbornica! Predno preidem k predmetu današnje razprave same, bi si dovolil omeniti prigodko, ki se je glasom vesti v časnikih dogodil v včerajšnji seji. Glasom teh vesti v listih je prišla od vladne klopi predsedstvu zbornice direktna ali indirektna zahteva, naj se poslanec Lodgmanu izreče posvarilo radi — to priznavamo brez drugega — nekoliko ostre, ali žal, le preopravičene kritike o naših najvišjih sodiščih. Treba tu naglasiti z zadoščanjem, da je predsedništvo — vsaj glasom vesti v listih — ostalo trdno in da je odklonilo to insinucijo. To je gotovo hvalevredno tem bolj, ker, žal, v zadnje čase opažamo le pregosto, da se hočejo zrušiti celo najmočnejše opore našega parlamentarizma in naše konstitucije, da — da so se deloma že zrušile. Po tej zavrnitvi se je dotični minister danes sam oglašal za besedo, da se v imenu vlade zavaruje proti taki kritiki. S tem njegovim zavarovanjem se je sicer že bavil g. kolega Seliger, ali jaz bi si vendar dovolil tudi se svoje strani opazko, ki se mi zdí umestna. Na vladni strani se kaže ogorčenje radi tega, da si je kdo dovolil kritikovati utemeljevanje višjesodne razsodbe, oziroma pravoreka upravnega sodišča, ker se hočejo menda sklicevati na to, da so sodniki neodvisni in da ni smeti govoriti kritike o njih razsodbah. Če pa vidimo sedaj, da tista oblast, ki bi jej morala biti neodvisnost sodnikov svetinja, ki bi bila naravno poklicana, da varuje neodvisnost sodnikov, da si ta oblast, namreč pravosodno ministrstvo, dovoljuje kritikovati razsodbe neodvisnih sodnikov ter jim poddeljevati ukore radi utemeljevanja, potem mislim, da ima tudi parlament pravico, da si ogleda take razsodbe (Pohvala) in da ne sledi izgledu — slabemu izgledu, pravim —, ki ga je dal justični minister. (Mejkljič). Te pravice si ne bomo puščali jemati in pri tem ni nobene razlike, ali je razsodbo izrekel čisto navaden sodnik, mal sodnik, ali pa katero najvišjih sodišč. Kajti sodniki so neodvisni, pa naj so že dvorni svetniki, ali pa navadni sodniki! Vrh tega, gospoda moja, moram, žal, konstatirati, da je bila kritika g. poslanca dra. Lodgmana, žal, le

„Odnehaite!“ je prosila Clarissa, in je, sedeč vrvavnata, s nadzemske bleščicmi očmi zrla na ležečega, bledega kakor vosek, oprajoč se na obe roki.

„Ne oskrunite moje smrtne postelje z umorstvom! Pusti ga, Raffaello: moj soprog mora še dolgo živeti, da se skesa! Kajti njegova malopridnost se mi je pokazala tako neopisno velika v tej zadnji uri, da za sedaj še ne sme s tega sveta! Ako me ljubiš, oče moj, zapovej mladeniču, naj prizaneša nespokorjenemu.“

Zvrnila se je vznak, ali njeni očesi se nista sklenili. Tine so bile njene besede, angeljski mile in velikega učinka.

Raffaello je vstal in odvrnil se od sovražnika se je obrnil bleščicmi očesom do Clarisse. Istotako je storil Luca.

Tudi Alessandro se je pobral, obstal in povesil glavo globoko; premagal ga je sram.

Na neopazen migljaj iz očesa Luce so oboroženci stopili med vojvodo in izhodna vrata.

Zopet je Clarissa hotela govoriti.

„Prosim vas, Madonna, ne govorite!“ je prosil Maupulos in je dvignil roko sva-reče. „Bi moglo biti vaša smrt.“

(Dalje).

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

Tako je zvenel trdi ukaz njegov. In v tistem hipu so tudi padle kapuce bratov — in prikazale so se glave vojščakov v železnih čeladah. In predno je napravil vojvoda nagel skok skozi vrata, do katerih se je bil obrnil obledel, so njegovi hiapci vsled nenadnega napada odleteli v stran in štiri pesti so ga prijele za vrat ter ga vrgle po stopnicah dol v dvorano.

Luca in Raffaello sta bila nad njim! smatral se je izgubljenim.

„Pa pridí sem moj zet!“ je čul škripati starca, pridí, da obračunam s teboj!“

In vlekli so ga za rame do Clarissinega ležišča. Luca pa je stal in strmel motnili očes v obraz svojega otroka.

Potem se je obrnil z globokim vzdihom do Maupulosa: „Povejte, ali bi pretrpela, ako jo sedaj odnesem od tu?“

Grk se je obotavljal.

„Le par tisoč korakov,“ je šilil stavec. Do mostu preko Arno blizu Ripoli in potem

tam do gorskega rebra. Tam v kastelu Strozzi na pol višave dobimo gostoljubnega zavetišča. Čujte vendar, mora biti! Hitro mož, ukažite! Kaj koristi sicer vaša umetnost?“

„In vojvodski zunaj pred vratmi?“ je odvrnil Grk.

„Ej, pusti, to je moja skrb! Kakor bratje misericordie smo prišli notri svobodno, da jo odnesemo. Tako odidemo sedaj z nosilom. Kako naj bi nam zabranili odhod?“ Temu — je stopil proti vojvodi — temu damo poprej plačilo, da nas ne izda! In predno zapazijo prevaro, bomo pri reki. Potem naj je pridejo! Ozek in strm je obok mostu: malo nas moremo odvrčati napad mej tem, ko boste vi z nosilom stopali gori h kastelu. Govorite torej! In storite svoje, da se zgodi!“

„Daleč ni,“ je razmišljal Grk, „dan je mil, a tu boj — to bi jo umorilo! Pojde, gospod Rucellai, posebno, ker mora!“

„Sedaj k tebi, ti lopov v ukradenem vojvodskem klobuku!“

Tako je stopil Luka k ležečemu, ki ga je Raffaello srdito pritiskal k tlom, ker se je tudi oni razkačeno boril.

„Ne zvičaj se gad!“ je škripal stavec. „Leži mirno, da čuješ, kaj imam govoriti s teboj. Ali pa naj te poprej pribijem s sun-

preopravičena ter da treba — če tudi ne soglašamo z drugimi izjavami gosp. dr. Lodgmana v vseh točkah — izjaviti, da je ravno on našel pravo besedo glede na korupcijo, nastopivšo v zadnje čase in to je dokazala tudi splošna pohvala, ki mu je donela od vseh strani. Saj je to v resnici neverjetno, kar smo v zadnje čase doživeli v tem pogledu, ko vidimo, da se sodišča, da se znanost — kakor sem se izrazil poprej uklanjajo, — uklanjajo iz političnih razlogov, da si justična uprava dovoljuje vplivati na sodnike in kritizirati razsodbe sodnikov.

Ker g. minister za notranje stvari, kakor se zdi, ni natančno informiran o tem, kar se je v zadnjih mesecih in v zadnjih letih zgodilo na tem polju, bi si jaz dovolil n. pr. dotakniti se čisto na kratko in le omeniti slučaj Fleischovega, ko je justično ministrstvo naravnost poslalo nekega uradnika k predsedstvu tukajšnjega deželnega sodišča, da se neki sklep, ki se ga more izpodbijati in ovreči le z rednimi pravnimi sredstvi, enostavno umakne in dotični prvi narok preklicuje, kar je bila tožba uložena proti tedanjemu ministru za vnanje stvari, Aehrenthalu! Gospoda moj! Če si ministrstvo dovoljuje take stvari, potem ni nikako čudo, da se sodniki, žal, ne kažejo tako neomajne, kakor bi po pravici smeli pričakovati od njih.

Zgodilo pa se je tudi še drugih podobnih slučajev. Vemo prav dobro, da se je v zadnje čase vplivalo na sestavo senatov, ko so se za gotove pravne stvari ustanovljali ad hoc-senati, kakor se je n. pr. zgodilo na Dunaju (Klici: Na Češkem! V Ljubljani!), kakor se je zgodilo tako celo pri najvišjem sodišču. Merituma enega teh slučajev sem že omenjal tu. Šlo je namreč za discipliniranje odvornikov in odvorniških koncipientov, ki so bili tako druzi, da so pred nekim koroškim okrajnim sodiščem govorili slovenski, in ki so bili kaznovani, ker se niso pokorili pozivu sodnika, naj se poslužujejo nemškega jezika! V tem slučaju je najvišje sodišče — kakor sem o tem že razpravljal svoj čas — izjavilo, da se je s tem oškodovani interese strank, ter da so sodišča poklicana, da varujejo interese strank celo tudi proti njihovim lastnim zastopnikom, da je torej dotični odvornik zagrešil disciplinaren pregrešek. Razsodba je bila tako *neverjetna*, da so jo kritikovali celo tudi nemški juristični strokovnjaki listi. A pozneje sem doznal, da za odločitev o tem disciplinarnem vprašanju na najvišjem sodišču in pri generalni prokuraturi niso vzeli navadnih referentov (čujte! čujte!), ampak so sestavili poseben senat! (Pride še).

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinosti“ se bo vršila v četrtek, dne 20. t. m. točno ob 3 pop. v „Slovanski čitalnici“.

Vabljeni so vsi gg. odborniki, da se seje udeležijo.

Ivan Hribar v Belemgradu. „Serbsche Korrespondenz“ piše pod tem naslovom:

Znani slovenski napredni politik in bivši dolgoletni ljubljanski župan, ki si je pridobil velikih zaslug za razvoj Ljubljane, se mudi že nekoliko dni v Belemgradu. Kakor tople, krepkovoljen pristaša tesnejega kulturnega in gospodarskega sodelovanja Slovencev s Srbijo in srbskim narodom, je g. Hribar v Belemgradu vsikdar dobrodošel in visoko cenjen gost, do katerega goji srbska javnost velike simpatije. Tudi sedanje njegovo bivanje v Belemgradu je posvečeno skupnim kulturnim stvarim (eventuelnim predstavam belgradskega narodnega gledališča v Ljubljani, kakor ljubljanskega v Belemgradu, zasnovanju literarnih zvez med Matice Slovenske in srbske književno zadrugo ter uredbi različnih družnih literarnih in kulturnih odnosov), kakor tudi posebno gospodarskim stvarim. Radi teh poslednjih je konfederal gospod. Hribar z različnimi uglednimi zastopniki tukajšnjega finančnega in trgovskega sveta in je zato posejati tudi ministra za narodno gospodarstvo dr. Velizara Jankovića, ki ga je zelo prijazno sprejel ter mu drage volje dal vsa zaželenja pojasnila.

Posnelli smo to vest, da-si utegne po nemškem gozdu zopet završati o veleizdajcih in veleizdajci. Mi pa pravimo, da ravno ti veleizdajci le popravljajo in nadomeščajo, kar zamuja naša diplomacija v ogromno škodo za državo. Boga naj bi hvalili na Dunaju, če kdo išče gospodarskih stikov s Srbijo, ki so jih avstrijski državniki v svoji srbofobski zagrinjenosti tako temeljito porušili in jih tudi sedaj nočejo iskati.

Kako vse drugače postopa Nemčija! V isti korespondenci čitamo o zahvali, ki jo neki visoki srbski diplomat izreka — Nemčiji za nje prizadevanja za ohranitev bukareške mirovne pogodbe.

Ja kraj tega vedenja Nemčije — nota bene: naše najtesnejše zaveznice z vso nje nibelunško zvestobo — sanja avstrijska diplomacija še vedno o reviziji bukareškega miru na škodo Srbije. V vsem posnemajo

naši Nemčijo in drve zanjo kakor — oprostite banalni primer! — kakor čreda krav za ono, ki nosi zvonec; ali ko gre za koristno ureditev našega razmerja s Srbijo, potem pa tudi nemški izgled niso tako močni, da bi našo diplomacijo mogli potisniti na pot — pameti in zdravega egoizma! Bog se nas usmili!

Ljubljanski „Dan“ živi v bolestni fiksnosti ideji, da se menda vsa slovanska javnost bavi edino le z njim in njegovo pisarjo, ter vidi povsod svoje preganjalce, celo tam, kjer njih niti oddaleč ne misli nanj. Tako je tudi te dni videl v „Edinosti“ napad nase, dasiravno se „Edinost“ niti zmenila ni nanj, temveč je le omenila, kako je neki nemščurček v Gorici imenoval „Edinost“ — Rüberblatt. Polihopatičai „Danovci“ so v tej vesti videli napad na „Dan“, češ: „Edinost“ je prinesla neki slabo posrečen dovtip, s katerim je hotela „Dan“ označiti kot „Rüberblatt“. „Dan“ je z ozirom na ono našo goriko vest celo v eni onih svojih ogabnih karikatur skušal osmešiti naš list in je ono vest v celoti priobčil pod karikaturjo. Vzlic temu pa, da je v oni vesti izrecno poudarjeno, da je neki Lukan nazval „Edinost“ z ono psovko, kakor se je tudi res zgodilo in kar smo tudi ožigovali v našem listu, je domišljavi „Dan“ videl v oni vesti napad nase. Vsa komur, ki je bral ono vest v „Edinosti“, je moralo biti jasno, da nam ni niti najmanj prihajalo na misel, da bi se hoteli baviti z „Dnevom“, in se je pač tudi tu uresničil pregovor, da se tat boji celo svoje sence. Sicer pa, če bi bil še ravno „Dan“ sam tako rad — „Rüberblatt“, mu pa prav radi privoščimo to veselje.

To je najpotrebnejše. Toliko in toliko se je že govorilo in pisalo, da ima avstrijska vlada vedno dovolj denarja za najnepotrebnejše stvari, da ga pa nima za ono, kar je najpotrebnejše. Nad eno milijardo stane naša država popolnoma po nepotrebnem tista takozvana Albanija, a koliko jo bo še stala, pa seveda ne more še nihče povedati. In takih „Albanij“ je imela naša vlada že toliko in jih ima tudi sedaj, majhnih in velikih, da iz same skrbi za te „Albanije in Albance“ pozablja svoje lastne državljane in jim ne daje niti tistega kar jim je dolžna dajati po državnih osnovnih zakonih. Tam milijone, pri nas doma pa niti vinarja za najnujnejše potrebe. Koliko truda in prizadevanja je bilo treba, preden nam je vlada podpržala par učiteljev na naših Ciril Metodovih šolah v Trstu! Da bi sama vzela to naše šolstvo v svojo lastno oskrbo, o tem se niti pomisliti ne da. In vendar je tišče naših otrok, ki morejo biti deležni obveznega šolskega pouka le zato, ker si je slovenski narod v Trstu sam, s svojimi žrtvami ustanovil svoje šole in jih tudi vzdržuje sam. Tu nima vlada potrebnih sredstev, da bi dala svojim slovenskim državljanom šole, za šole v Albaniji pa ima denarja, ima ga celo za šole, seveda nemške, v Carigradu in v — Solunu.

Prav te dni smo čitali v poluurni „Triester Zeitung“ ta-le oglas:

„Mesto šolskega sluga v Solunu. — Zakonca brez otrok, če le mogoče, z jezikovnim znanjem, se iščeta za to mesto. Šolski sluga dobiva 1200 frankov letne plače, 2 sobi in kuhinjo, kurjavo, svečavo. Poleg tega ima razne postranske dohodke v višini okrog 500 frankov. Javiti se je treba in pokazati listine pri ravnatelju Brunlechnerju, ul. Fontana 18.“

Avstrijska vlada je v Solunu, dokler je bil Solun v turških rokah, vzdrževala nemško šolo in prav tako jo vzdržuje, kakor je razvidno iz tega oglasa, tudi sedaj, ko je Solun grški. Kako vendar prihaja avstrijska vlada do tega, da vzdržuje to šolo, da vzdržuje šolo za otroke nemških staršev, ki se nahajajo v Solunu, ne glede na to, da velik del teh Nemcev niso niti avstrijski državljani? Zakaj ima tam, v tuj državi dovolj denarja za nemško propagando, nima ga pa za to, da bi omogočila otrokom tržaških slovenskih staršev, avstrijskih državljanov, pouk v njihovem materinem jeziku. Za grški Solun da, za avstrijski Trst pa ne! To so pač res pristne avstrijske razmere!

Čudna pileteta nemške gospode na žel. ravnateljstvu. O notici, ki smo jo v tej zadevi priobčili pred par dnevi in o kateri se je potem izkazalo, da sloni na netočnih informacijah, smo iz krogov železničarjev prejeli še sledeče pojasnilo: Cenjeno uredništvo! K notici pod naslovom „Čudna pileteta nemške gospode na žel. ravnateljstvu“, ki je bila drugi dan popravičena, naj resnici na ljubo konstatiram, da ni bila z „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“, kakor se je pomotoma poročalo, prav v nobeni zvezi. „Zveza“ tudi absolutno nobenega vzroka ni imela vmešavati se v to stvar, ker pokojni Ortis ni bil niti njen član, niti njen somišljenik. Spisal sem dotično notico na izrecno željo nekega udeleženika Ortisovega pogreba in zgrajal sem se seveda nad postopanjem gospode na ravnateljstvu bona fide, ker nisem imel vzpričo ogorčenega pripovedovanja omenjenega udeleženika, niti najmanjšega vzroka, dvomiti nad resničnostjo in točnostjo njegove informacije, tem manj, ko sem izvedel, da ravnateljstvo v tej zadevi res ni izdalo nobene okrožnice. Sedaj sem se prepričal, da me je informator

vede ali nevede mistificiral. Krivica se je popravila in prav je tako. Tudi jaz kot pisec dotične notice tem potom krivični očitek obžalujem. Krivice ne maram delati nikomur, tudina hujšemu sovražniku ne. — Toliko v pojasnilo, da ne bo nesporazumljena.

Pozdrav „Kolašev“. G. dr. Rybář je prejel iz Zagreba od podpredsednika „Kola“, g. dr. Javanda, sledečo brzojavko:

„Na povratku kličem Vama, priredjivačkomu odboru i svima tržačkim Slavenima najsrdačnije hvala i nadar!“

Dragoceno nemško priznanje. Članek, ki ga je prinesla graška „Tagespost“ v izdanju od minole nedelje o deželnozbornih volitvah na Kranjskem, vsebuje to-le priznanje:

„Redno povračajoča se brzojavna vest, da je g. Hribar došel v Belgrad, utegne izhajati iz opravičljivega samoljublja. Isto tako nedolžne so srbske nagajenja madlih gospodov pri „Dnevnu“, ki jih še muči pomladanje vzbujanje. Stoletja avstrijske zgodovine potrjuje brezdvomno dinastično zvestobo jugoslovansko katoliškega veroizpovedanja in tu ni pričakovati nobene spremembe. Morali bi ljudstvo deprovirati (pokvariti) in je končno izročiti brezvestnim navilježem, katerih tradicije datirajo od včera, in ki po praznosti in obilovanju svojega moškoljčka ureljajo svoj avstrijski ali srbski obraz. Dočim ti velespoštovani gospodje svoje rojake obdolžujete na zgoraj izdajstva, pa vcepiljo spretno poštenemu ljudstvu na deželi aksiom, da so razniški edino zveličalne stranke so vsi skupaj gnusni bogoskrunci. Neumevno je, da se je slovenska duhovščina, ki se je drugod boje kakor narodno čuteče, pridružila tej akciji. Zastonj listamo v vseh steno-grafičnih poročilih deželnega zbora kranjskega, nikjer ne vidimo niti najmanjšega poskusa k cerkvi sovražni zakonodaji. Odkod bi se dalo izvajati to bajko, ostaja tudi najprirednejšim zasledovalcem nerazrečljiva uganjka.“

Tako „Tagespost“ v svojem izdanju od minole nedelje. Očitano in tožbe na izvestne slovenske strani nas ne brigajo. Naj le napadenci sami odgovarjajo, kakor se jim bo zdelo najbolje. Zabeležiti pa moramo dragoceno priznanje, ki je karakteristično za moralnično kvaliteto naših nemških nasprotnikov. Kolikokrat in koliko so nemški listi — ne izvemši „Tagesposte“ — kričali o srbofilstvu, o panslavizmu, veleizdajstvu, ki da je razširjeno med slovenskim ljudstvom! Sedaj pa prihaja isti graški list s priznanjem, da je slovensko ljudstvo pošteno, nepokvarjeno, tradicionalno zvesto in lojalno ter da so vse govorice o panslavizmu... bajke! Zabeležili smo to dragoceno priznanje, da je — kadar bodo zopet (in bodo gotovo) — prihajali s klevetami, zalutamo nazaj v obraz nemškim klevetnikom — tistim, ki so vnovič posvedočili svoj avstrijski patrijotizem s tem, da je eden njihovih politikov (posl. Lodgmann) pozival neko *tujo državo* (katero, ni težko uganiti) naj poveže vmes in ona „reši“ češko-nemški spor!!

O koncertu zagrebškega „Kola“ je priobčil tudi tukajšnji „Osservatore Triestino“ prav laskavo oceno, kar je treba podčrtati tembolj, ker je znano, da je g. Giacomelli, ki je bil navzoč pri koncertu, eden najprizanejših in najstrožjih glasbenih kritikov. Poročilo v „Osservatore“ se glasi:

„Zagrebško pevsko društvo „Kolo“ v Trstu. V soboto zvečer je v dvorani „Narodnega doma“ nastopilo pevsko društvo „Kolo“ iz Zagreba, obstoječe iz 90 pevcev, moških in ženskih, ki jih je vodil mladi pevovodja Anton Anđel. Občudovanja vredna je v tem zboru svežost in intonacija, disciplina, preciznost nastavka, zlivanje barve v posameznih delih ter mehko in čistost izraza. Najzanimivejše točke so bile hrvatske in srbske narodne pesmi, lepe v izdelavi, a še bolj sugestivne ali po domotožni tarobnosti ali pastirski veselosti ali svečanosti junaške pesmi. Ob tej priliki smo izpoznali tudi nekatere mlade, slovenske skladatelje, ki kažejo talent in modernost kriterijev, kakor n. pr. Lajovic.“

Pri produkciji sta sodelovala tenor Lowczyński in bariton Marko Vušković z zagrebškega narodnega gledališča, od katerih se je posebno drugi izkazal kot pevec izrednih lastnosti.

Občinstvo je ves večer z navdušenjem slavilo zbor, njegovega pevovodjo ter oba pevca in bilo je cvetja in darov: srebrni venec, lra iz lovora in dva venca s pozlačeni jagodami.

Včera popoldne (v nedeljo) je del zagrebškega zbora priredil koncert v Pazinu, ostali pa so napravili na parku „Voloski“ izlet po tržaškem zalivu in so si ogledali potem Miramar, kjer jih je doletela čast, da so peli pred Njeno cesarsko visokostjo, nadvojvodinjo Marijo Josipino.“

Kratko je omenil koncert v Narodnem domu tudi „Triester Tagblatt“ in potem sprejem v Miramaru. List omenja tudi, da je zbor zapel pred nadvojvodinjo cesarsko himno in hrvatsko narodno himno.

Šola „Glasbene Matice“. Povodom spominskega dne pok. cesarice odpade danes v sredo pouk na šoli „Gl. M.“

Drugo predavanje Slovanske Čitalnice se vrši jutri, v četrtek in sicer bo predaval družabnik tukajšnje inženirske trvdke Skoberne & Gustinčič, g. inž. Drag. Gustinčič o *podeželnih električnih centralah na Kranjskem*. To vprašanje stoji danes takorekoč v središču cele gospodarske politike sosednje Kranjske. Bogatstvo vodnih sil ob Savi — v celem bo okoli 170.000 konjskih sil — je premetila sedanjo vladajočo stranko na Kranjskem, da se je lotila velikanskega problema, ki se ga danes ni upala dotakniti še nobena dežela. Milijoni ljudskega denarja so mobilizirani v ta podjetja in danes se nihče ne ve, kakšen konec bo vzele to kočljivo vprašanje. Zasnovaletji te ideje so seveda optimisti in v svoji skrajni subjektivnosti nedostopni vsaki stvarni kritiki onih izvedencev in takih vprašanjih, ki trdijo, da igra dežela Kranjska va banque in da bo moral slediti temu gorečemu navdušenju slej ali prej strahovit gospodarski poraz. Seveda se nahaja danes Kranjska v jako kritični situaciji: da bi šla naprej, jo svarijo resni glasovi, ali nazaj ne more — preveč se je materialno in moralno angažirala. S to gospodarsko katastrofo bi se zdobila obenem ona stranka, ki po svoji obsežnosti, popolnosti organizacije in vsemoti do danes še ni imela para na Slovenskem. Zadeva teh vodnih sil vzbuja hud papirni in govorniški šum po celim Kranjskem in kakor je v vsaki polemiki običajno, je tudi tukaj težko ločiti zrno od plevla. Kaj v resnici tiči za tem problemom, jedro teh gospodarskih načrtov, tehnična organizacija teh problemov, njih gospodarska vrednost in ocenitev brez sentimentalnih priveskov, ampak samo z ozirom na posebnosti in konkretne potrebe Kranjske dežele — o tem vlada povsod splošno neinformiranost in neorientiranost. Zato moramo pozdraviti s tem večjim zadovoljstvom, da nam bo nudil g. predavatelj splošen vpogled v te velikozasnovane načrte Kranjske o dobavi elektrike iz vodnih sil dežele, katera električna sila naj bi industrializirala celo Kranjsko. Je pa tudi Trst danes najbrž edino mesto na Slovenskem, kjer je dana možnost stvarne ocenitve teh problemov tako z gospodarske kakor s tehnične strani. — Predavanje bo pojasnjevalo nekaj skioptičnih podob, ki so bile posebej napravljene za to priliko. Opozorjamo izrecno, da je pričetek predavanja točno ob 8:30 zvečer in se apelira na vse udeležence, da pridejo res ob napovedanem času. Režijski prispevek znaša po 40 vin. za osebo, za člane Slovanske Čitalnice po 20 vin.

V odgovor. G. Gajo Bonifačič je tožil v „Edinosti“, da mu je konsorcijski prodajalec žganja storil krivico, da mu ni dovolil premetitve žganjarne s trga Goldoni na Belvedere.

Najprej naglašajo podpisani, da je ona žganjarna na Goldoni poslovala že 30 let in bi mogla tudi nadalje. Ni pa konsorcijski kriv, če je g. Bonifačič toliko potrosil za ureditev lokala na Belvederu, predno je imel dovoljenje za premetitev. In da bo težava s tem dovoljenjem, ni izvedel g. Bonifačič samo v uradu namestništvenga svetovalca, ampak tudi in že prej neke druge, kakor pripoveduje on sam.

Na trditve, da mu konsorcijski noče dovoliti premetitve, ker se boji njegove konkurence, da-si da bi v resnici nikomur ne delal konkurence na Belvederu, kjer ni na 450 korakov daljave nobene žganjarne, je to res le v smeri proti Rožanu, proti mestu pa je prva žganjarna oddaljena le kakih 40—50 korakov. Glede ulic, ki jih navaja g. Bonifačič, trdeč, da ni tam nobene žganjarne, poudarjam, da so to same samotne prehodne ulice brez vsakega prometa. V bližnjih prometnih ulicah pa ni nič manj nego 13—15 žganjaren.

Glede na naglašeno rodoljubje konstatiram, da se je g. Bonifačič v soboto izjavil: „Vrag udari vse Slovence!“ in „Prokleti Slovenci!“ Tudi bi lahko navedel pričo, da je g. B. priznal, da hodi na shode NDO in se tam oglašja, ker s tem vabi goste...!

Podpisani sem znan Slovenec, ali tu izjavljam odkrito, da v tem slučaju nisem postal kakor Slovenec proti Bonifačiču, ampak iz stvarnih razlogov, ker je tu šlo za skupne interese konsorcija, ki sem jih, kakor predsednik, dolžan braniti pred vsakomur in v slučaju potrebe tudi proti kakemu svojemu soplemenjaku.

V dokaz, da ni tu nobene dvojne mere, bodi dejstvo, da je bila iz sličnih razlogov na zahtevo konsorcija odbita koncesija Mazzarolu pri Sv. M. Magdalen (na Kolonkovcu). Končno moram naglasiti, da ima pri takih stvareh besedo ves odbor konsorcija. S tem smatram stvar pojasnjeno in izjavljam, da ne bom reagiral na noben nadaljni napad.

Anton Turk,
predsednik konsorcija žganjarjev v Trstu.

Prošnja. Kdor bi imel številko 110 našega lista, a je ne rabi, naj jo izvoli dobrohotno doposlati naši upravi.

Tržaška mala kronika.

Trst, 18. novembra.

Nezvesta blagajničarka. Na ovadbo trgovca s pohištvo Angela Palme, ki ima svojo zalogo v Carduccijski ulici št. 20, je

bila aretirana Vanda Werthol, ki je opravljala že več let pri njem službo blagajničarke in knjigovodkinje. Palme je namreč dognal, da mu je blagajničarka tekoma par let poneverila okrog 3000 K, ki jih je inkasirala od raznih strank in jih pridržala potem sama zase.

Nesreča na delu. Danes dopoldne je v Tržaškem tehničnem zavodu padel 55letni kotlar Nikola Petronio s precejšnje višine na tla, kjer je obležal v nezvesti. Poklicani zdravnik rešilne postaje je konstatiral, da si je zlomil Petronio levo ključnico. Podal mu je prvo pomoč in ga potem dal odpeljati v bolnišnico.

K snočnemu umoru na Belvederju. V včerajšnje poročilo o tem žalostnem dogodku se je vrnila pomota. Dogodil se namreč ni ob 4 popoldne, temveč nekako ob 11 ponoči. Umek, ki je prenočeval že par let v ljudskem prenočišču v ul. Gaspare Gozzi, je bil skoraj do 11 zvečer v gostilni v hiši št. 5 v ul. Commerciali in sicer v družbi čevljarja Josipa Erjavca, ki je vratar v hiši št. 10 v ul. Cecilia Rittmeyer. Umek je zadnji čas pri Erjavcu delal kot čevljarški pomočnik. Delal je le malo, toliko, da si je zaslužil za hrano, prenočišče in za plačilo. Pil je rad, in ko se je opil, je bil precej neroden in se je rad prepiral. Tako je bilo najbrž tudi snoči, da se je na ulici, ko je šel iz gostilne proti prenočišču, spril s kom, ki ga je potem v prepiru sunil s nožem. Umek je bil star 53 let in je bil doma iz Komua. Izučil se je za čevljarja v Trstu, kjer je bival že od svoje mladosti. Pozneje pa je popustil čevljarstvo in se je preživljal kot agent za pisalne stroje.

Policijski kontrolni nadzornik Titz je takoj snoči že začel najnatančnejša poizvedovanja. Zaslilal je v ljudskem prenočišču v ul. Gozzi vse ljudi, ki so tamkaj prenočevali. Potem je prišel tudi v kavarno „Universo“, kjer je našel nekega človeka, ki je imel nekoliko okrvavljeno obleko, in ga je dal odvesti na policijo, kjer so ga zaslili. Zaslilane pa je mogel dokazati svojo nedolžnost. Zaslilal je bil tudi Umekov najstarejši sin, ki je izklicalec v kinematografu „Eden“. Vsa ta najnatančnejša poizvedovanja pa še niso privedla policije na sled morilcu. Poizvedovanja se še nadaljujejo.

Zaradi težke telesne poškodbe. Poročali smo, da je prednočnim napadom neki Maraspin kočijaža Karla Mayerberga in ga težko ranil. Policija je stvar zasledovala natančneje in so bili sedaj aretirani kot zokrivci: 28letni Jurij Papadupolo, stanujoč v ul. Antonio Canova št. 9, Robert Sclarra, star 25 let, stanujoč v ul. Antonio Caccia št. 15, in Josip Visintini, star 29 let, stanujoč v ul. Sette Fontane št. 288. Vsi trije so kočijaži. Glavnega krivca pa še niso zasledili.

Za detektiva se je izdajal. Svoči je prišel v hotel „All' Abbonanza“ v Carduccijevi ulici 44letni trgovec Edvard Pegan, Tržačan, in je zahteval tamkaj, naj mu posreduje knjigo v hotelu bivačih gostov, češ da je detektiv. Ker so pa zahtevali od njega, naj se legitimira, je mož začel razsajati, da so končno poklicali stražnika, ki ga je aretirali. Na policiji je povedal Pegan, da se je zato izdajal za detektiva, da bi bil izvedel, ali ni prišel v hotel prenočevati neki zaljubljen parček.

Tatvine. Na Lloydovem parniku „Graz“ je bil aretiran 39letni premogar Šimen Kovčič, rodom iz Dalmacije, ker je okradel ladijskega kuharja.

Med brati. Trije strelji. 29letni Josip Zuretti, stanujoč na Kolonji št. 20 in njegov 22letni brat Marcel, stanujoč na Kolonji št. 2, sta delala skupaj pri istem podjetju, pri katerem je Josip deloval. Ne ve se iz kakih vzrokov je ostal Marcel brez dela. Danes je prišel Marcel h bratu na dom in zahteval od njega, naj mu da 50 K, češ da nima dela in da ima družino. Ko mu je brat prošnjo odbil, segel je Marcel po samokresu in izprožil trikrat na brata. Ena kroglica je šla Josipu skozi nos in mu predrila čelo, dve pa sta ga istotako precej občutno opraskali na obrazu. Tretji brat, Alojzij, ki je bil med tem dogodkom skrit na dvorišču, je stekel na policijski komisariat v ulici Luigi Rizzi in tam povedal ves dogodek, nakar se je policijska oblast podala na lice mesta, pozvala zdravniško postajo, ki je odpeljala ranjenca v bolnišnico in brata napadalca aretirala.

Napad na služkinjo. O včerajšnjem atentatu na služkinjo v ulici Vasari 16, nam je še dodati, da se je napadalec Mayer snoči sam javil v ulici Tigor, kjer so ga tudi obdržali.

Porotno sodišče.

Včeraj je stal pred tržaškimi porotnim sodiščem Arabec Ahmed Abdulah Guir, ali z drugim imenom Mohamed Ceben, rodom iz Sirije v Tripolitani, star 47 let, oženjen, težak, ki je bil obtožen težke telesne poškodbe.

Obtožnica pripoveduje, da se je obtoženelec s še tremi drugimi Arabci vkrcal v San Paolo v Braziliji na parnik Avstro-

Amerikane „Sofia Hohenberg“, da bi se vrnil v domovino. Preden pa je parnik odplul, je eden izmed njegovih tovarišev, neki Selim Akari, naprosil Ahmeda, da bi mu šel kupit oliv, kar je ta tudi storil. Po nekaj dneh vožnje pa je Selim opazil, da mu je nekdo ukradel olive in je obdolžil Ahmeda. Prišlo je do prepira in potem spopada, v katerem je Ahmed udaril Selima s pestjo po levem očesu. Ladijski zdravnik dr. Mayer je konstatiral, da je poškodba težka in da je treba oko vzeti iz očesne dupline. V ta namen je dal ranjenca izkrcati v Las Palmas, da bi ga operirali v tamkajšnji bolnišnici. Ker je bil Selim že prej slep na desnem očesu, bi bil potemtake popolnoma izgubil vid.

Obtoženelec je govoril pri razpravi arabski in se je vršila razprava s pomočjo tolmača. Trdil je, da ni udaril Ahmeda, pač pa so njegovi tovariši padli po njem samem, ga razili z nožem, da ima še sedaj obrunke ran, in mu odnesli sedem šterlingov. Selim je le bežal potem, padel in se tako poškodoval.

Kot priča zaslišani kapitan Romwald pl. Parović ni sam videl ničesar in je vedel povedati le, kar mu je javil zdravnik. Nato so se prečitale izpovedbe onih Arabcev, ki so izpovedali, da Ahmed ni imel ničesar v roki, ko je udaril Selima, da pa ga ta tudi ni ranil. Zdravnika dr. Mayerja izpovedba je govorila tudi le o poškodbi sami in potrebi, da se je ranjenec izkrcal v Las Palmas.

Z ozirom na to, da ni bilo mogoče dognati, ali je poškodovanec izgubil oko ali ne, ker ni bilo mogoče osebno zaslišati priče dr. Mayerja, ki se nahaja sedaj na nekem Lloydovem parniku in tudi ni bilo nikakega odgovora iz bolnišnice v Las Palmas, je bila razprava odgojena, da si preskrbi sodišče vse te podatke.

Slovensko gledališče v Trstu.

V petek zvečer, na praznik, se uprizaro velekomična in duhovita burka

„MADAME MONGODIN“.

Ta silajna, vlezabavna burka, je ena največjih iger francoskega repertoarja in je izzvala povsod prave salve smeha.

Glavne vloge imajo gospe Dragutinovičeva, Mitrovičeva, in mlada naša nalvka Kavčičeva in gospodje Dragutinovič, Toplak, Boleslavski.

Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnih gledaliških blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Društvene vesti.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Danes ob 9 sestanek. Na dnevnem redu poleg drugega „Stoletnica Miklošičevega rojstva“; predava tov. Viktor Vovk.

„Tržaška kmetijska družba“ naznanja gg. odbornikom, da ima jutri v četrtek ob 4 popoldne v svojih prostorih odborovo sejo.

Plesne vaje „Slovanske Čitalnice“, se vrše kakor prejnjaja leta tudi letos in sicer vsako sredo zvečer v veliki čitalniški dvorani in trajajo od 8 in pol do 12.

Nar. delavska organizacija.

Odbor „Zveze jug. pekarskih pomočnikov“. Jutri v četrtek, ob 5 popoldne izredna odborova seja.

Delavce parobrodne družbe „Dalmacija“ vabimo na sestanek, ki bo danes, v sredo, ob 7 zvečer v društvenem prostoru, ul. sv. Frančiška št. 2.

Deželni odbor NDO sklicuje za petek ob 10 dopoldne važen sestanek članov v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2. Dnevni red je raznovrsten in važen.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč naznanja, da se je njen občni zbor že vršil prošlo nedeljo, dne 16. t. m., in je vest, da se bo občni zbor vršil šele v nedeljo, dne 23. t. m., pomotoma prišla v list. Poročilo o občnem zboru priobčimo te dni.

Gostilniška in kav. zadruga članov NDO sklicuje za soboto, dne 22. novembra t. l., ob 8 zvečer v ul. sv. Frančiška št. 2 sestanek vseh svojih članov radi zelo važne zadeve.

DAROVI.

G. Strah je daroval za božičnico K 2, in ne K 1, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Za božičnico so darovali na polo gospičice Jožice Saksidove sledeči: po K 10: Modic Ljudevit; po K 5: obitelj Gulic, Kranjc (kavarna Miurva), dr. Josip Pertot, Candolini Hinko, Marija dr. Wilanova, Ema Kerže, Žgur & Popatnik, Andrej Zafred, Nicefor Stepančič, N. N., Jug Ana, Jakob Košmerlj, Lazar Aničič, F. Primc, Jovan Milošević; po K 4: Weiss, G. K.; po K 3: Amalija dr. Merhar, Maurin, Simić, Olga

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrirana
zadruga z neomejeno zav.

sprejema hranilne vloge 4 1/2 %
in jih obrestuje po 4 1/2 %

po 4 1/2 % na dvamesečno, po 5 % na šestmesečno odpoved;

daje zadružnikom posojila po 6 % na poroštvo ali na vknjižbo proti odplačevanju v mesečnih, četrtnih ali drugače določljivih obrokih.

Urađuje se vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

V lastni hiši — ulica Torre bianca št. 21.

„BERSON“

Gumi-podpetnik

nosi vsakdo, ki
da na eleganco
in prijetno hojo.

Berson-Werke
Dunaj VI.

Gumi-podpetnik

nosi vsakdo, ki
da na eleganco
in prijetno hojo.

Berson-Werke
Dunaj VI.

Od dobrega najbolje!

Singer Co. del. dr. za šivalne stroje

Trst, Corso 20, ulica Carlo Ghega 13.

Popravila strojev vseh vrst, strokovnjaksko in najceneje. — Brezplačen pouk v šivanju, vezanju in krpanju.

Šivalni vzorci in ceniki zastonj.

Najnovejšo

kravate

srajce, ovratniki itd.

BOHINEC & Co

TRST

ul. Ponterosso

št. 8.

Podpirajte družbo
SV. CIRILA IN METODA

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN
barvarnica

ulica Farneto šte. 9, Trst.

Ženske, moške in otroška obleke, toalete, uniforme, prevleka pohištva, preproge, kožuševina, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančnejše in najskrbneje po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto šte. 9 in tržaških podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14.

Prvovrsten v Trstu in Istri mnogo let dobro vpeljan mlin išče jako spretnega izvežbanega zastopnika, ki razpolaga s kavejo. — Ponudbe pod „Vertreter P 9970“ na Haasenstein & Vogler A. G. Dunaj I., Neuer Markt 3.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svojo ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop.

ženske od 5 do 6 popoldne

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2—1 in 7—7 1/2.

— ZDRAVNIK —

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordnuje na svojem stanovanju v Trstu,

Corso št. 12

od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.

TELEFON 177/IV.

Trgovci, pelki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročite pri domači trgovci, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam J. J. SUBAN, Trst, C. Vasari 28.

— Karel Kocjančič, dninar, odnekod iz koprake okolice, je bil aretiran, ker je v prosti luki ukradel nekaj kilogramov kave.

Vesti iz Goriške.

„Gospodarska Zadruga za goriško okolico“ je imela pred kratkim svoj izredni občni zbor, ki je bil jako dobro obiskani. Navzočih je bilo 270 članov, ki so pazljivo sledili poročilu o letošnji kupčiji s krompirjem. Poročal je predsednik Zadruga Ivan Marmolija iz Vrtojbe. Letošnje leto je bilo izredno slabo za krompir v naši deželi. Nekaj ga je pobrala slana, škodovala je potem dolgo trajajoča suša, na to pa je bilo preveč dežja prav v onem času, ko bi bila Zadruga lahko poslala kakih 100 vagonov krompirja na Češko in v Nemčijo. Nasproti slabi letini pri nas pa je bila letina na Ogrskem in v Italiji izredno ugodna.

Zadruga je odposlala letos 356 vagonov krompirja. Nakup znaša 204.881 K 65 v, prodaja 242.326 K 24 v; nakup vrec 21.867 K 90 v; uradno listino in zastopstvo 11.340 K 08 v, bančnih stroškov je 1.157 K 31 v, popustov in morebitne izgube je okoli 2000 K, tako, da račun izkazuje u m a z a mega dobička 37.444 K 59 v; ostane nek znaša 1.079 K 30 v. Skupni promet je dosegel komaj polovico lanskega leta. Izvoljeni so bili na to pregledovalci računov.

Predsednik je potem povedal, da Italija uvaža v našo državo do 2000 vagonov zgodnjega krompirja in glavno množino ravno v onem času, ko moramo mi domačini siliti svoj domači pridelek v Nemčijo in Švico. Italija ima popolnoma svoboden uvoz krompirja v našo državo in znižane železniške tarife; vse to v času, ko mi doma pridelamo dovolj krompirja. Tako se je skrbelo leta 1906. pri trgovinski pogodbi z Italijo in Nemčijo za našega kmetovalca. Za izvoz našega krompirja v Nemčijo pa moramo mi plačati eno marko (1 K 18 v) pri kvintalu v onem času, ko ni doma krompirja. Pri prihodnji trgovinski pogodbi 1916. ne smemo zamuditi prilike, da se obdači italijanski krompir in zelenjava. Goriško-Gradišanska dežela pridelava sedaj 1000 vagonov krompirja za prodajo, ali prostora imamo toliko, da ga lahko pridelamo 3000 vagonov.

Italijani škodujejo našemu kmetu z uvozom krompirja, škodujejo pa tudi z uvozom zelenjave. Zadruga se je letos potrudila izredno in je poslala zelenjavo (vrzote) na razne trge, da bi jih upeljala, ali to se ni posrečilo; trg za jesensko zelje ostane le Trst.

Zborovalci so sklenili, da se skličejo potrebni shodi, da se ljudstvo natančno pouči glede carine. To se zgodi.

Zborovanje je pokazalo, da vlada med člani Zadruga duh ednosti in da se nasprotniki zaman zaletavajo vanjo. Po njenem izgledu naj bi nastale zadružne organizacije za vse razne domače pridelke.

Otrok pod avtomobilom. Nesreča v Črničah. V nedeljo popoldne se je peljal skozi Črniče poveljnik avijatične postaje v Gorici stotnik Stohansl. Ne ve se, kako se je zgodilo, da je prišel pod njegov avtomobil neki 5-letni otrok in našel smrt pod avtomobilom.

Smrtna kosa. Umrl je v Št. Mavru pri Gorici g. Marij Fouzari, uradnik na „Montu“ v Gorici, v dobi 34 let. Zapušča ženo in tri otroke.

Znani trgovec J. Medved v Gorici razširi svoje podjetje. Ta konfekcijska tvrdka, ki je na dobrem glasu, otvori še tekom tega meseca nov oddelek po vzorcu veletrgovin v velikih mestih. Tako bo znatno povečana ta slovenska trgovina v Gorici.

Slovensko gledališče v Gorici. Ne pišemo obširne ocene o predstavi Šubertove drame „Žetev“ v Trgovskem domu, reči pa moramo, da je bila dobra. Igralce in igralko iz sokolskih vrst smo videli doslej v burki in veseloligri, v nedeljo so nastopili v drami in častno rešili svojo nalogo. Položen je dober temelj za dobre predstave; le krepko in vstrajno naprej!

„Javna ljudska knjižnica“ v Nabrežini priredi v nedeljo dne 30. t. m. ob 3.30 popoldne v dvorani gosp. Franca Grudna v Nabrežini veselico s petjem, godbo, igro in zvečer ob 8 ples, na katerem svira domači orkester. Proizvajale se bodo najnovejša skladbe. Čisti dobiček je določen v kulturne namene. Odbor vabi na obilno udeležbo.

MALIOGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Mebilirana zračna sobica se odda Via della Guardia 27, IV. n., levo. 2733

Stanovanje (soba in kuhinja) se odda v najem. — Peršič, Sv. Ivan 1063, nasproti tovarne Girardelli. 2736

Gostilna pri „Veslem Štajercu“ v ulici Belvedere št. 37 (se takoj odda v najem). 2737

Odda se lepa na novo meblirana soba najše ljo tudi s hrano pri ugledni družini. Ulica S. Michele št. 11, II. n., vrata 10. 2738

Pohištvo za eno zakonsko spalno sobo izmahaganovca prodaja Ivan Ščuka, mizar, Trst, ul. S. Olinio 533 pri Sv. Ivanu. 2739

Sprejme se spreten in sposoben nočni vratar. — Ponudbe: Pisarna Hotel Balkan. 2740

Kontoristinja s prakso večje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter razume tudi italijanski, išče mesta eventuelno pri blagajni. — Naslov pove ratni oddelek Edinosti. 2735

In že zopet slovenska žganjarna in zaloga vsakovrstnih likerjev v Trstu, Campo San Giacomo št. 17. Razpošilja likerje od 5 litrov naprej poštino prosto, po konkurenčnih cenah. Slavnemu občinstvu se toplo priporočata, kakor tudi priporočata svojo trgovino jestvin na Opčinah. — Brata SOSIC. 2355

Mebilirana soba se odda takoj za 24 K. Ulica Belvedere št. 4, IV. nad., vrata 15. 2729

Proda se celi material starega ribjega trga v Trstu. Pojasnila istotam. 2718

500 litrov pasteliziranega jako finega mleka dneвно imam takoj za oddati, tudi proti pogodbi. Ponudbe pod „Mlekarna št. 2730 na Inzeratni oddelek Edinosti. 2730

Ivan Germek (nasledn. Ribarič) priporoča zalogo vsakovrstnega oglja, drv in petroleja po niski ceni. Pošilja tudi na dom. Trst, ulica Squero nuovo 15, telefona 2243 (2403

Obrtno podjetje z raznimi predmeti, prikladno tudi za gospe in katero daje Kron 200— čistega mesečnega dobička. se prodaja za Kron 1600. Pojasnila daje Collarsich, Kavana „Al Corso“ v Trstu, od 9 do 11 in od 3 do 6. 2767

V Gorici se prodaja dvorica (vila) 5 sob, kuhinja, podstrešje, klet, terasa, vrt, dvorišče, hleva za prešiča in perutnino, dobro obdelano zemljišče, v prijazni legi s krasnim razgledom, 12 minut oddaljeno od mesta, — Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 2728

MESO! MESO!

pošilja sveže volovsko, telečje ali ovčje v zabojih po 5 kg poštino prosto; kilogram po kron 80—. Prešičje meso po kron 90— klg. — Vrat, karre ali pa špeh po kron 1-10 klg. Prekajen špeh po kron 1-20 klg. proti pošt. povzetju. II. FRIEDMAN. Herinese 18, Ogrsko

Josip Visnovic

Zaloga ulica Dante Alighieri št. 3.

Peki in slaščičarji!

Lopate male in velike, lopate v obliki vesla, vedno na izbero. Zajamčena kakovost. **Cena od 4--6 kron.**

Lozer Ivan, klepar :: priporoča cenj. občinstvu svojo delavnico s prodajo vsakovrstnih kleparskih izdelkov. Izvršuje vsako naročilo in popravilo v delavnici ali izven po zmernih cenah. Ulica Sette Fontane št. 34. — Svoji k svojim! 2440

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnika Dr. Makso Barry

Ermanno Schultze, I. tehnik. Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadst. Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zdravje sanje krive rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

Zaradi selitve

se prodaja po neverjetno niski ceni: Poročna soba, solidna, moderna elegantna — ogledala — šivalni stroji, stroji za pletenje — tudi različno pohištvo. SAMO ZA MALO DNI.

TRST, ul. del Sallce 2 (magazín).

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izber slovenskih in hrvatskih plošč od kron 2 50 naprej. Vedno nove plošče najboljših vrste. Gramofoni na obroke.

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkvi sv. Anžela kotvica)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd. Konkurenčne cene.

NOVA PRODAJALNA ZGOTOVLJENIH ŽENSKIH OBLEK

MARCO CONFORTI

TRST — ULICA CAMPANILE ŠT. 21

NAJVEČJA IZBERA ZGOTOVLJENEGA ŽENSKEGA PERILA

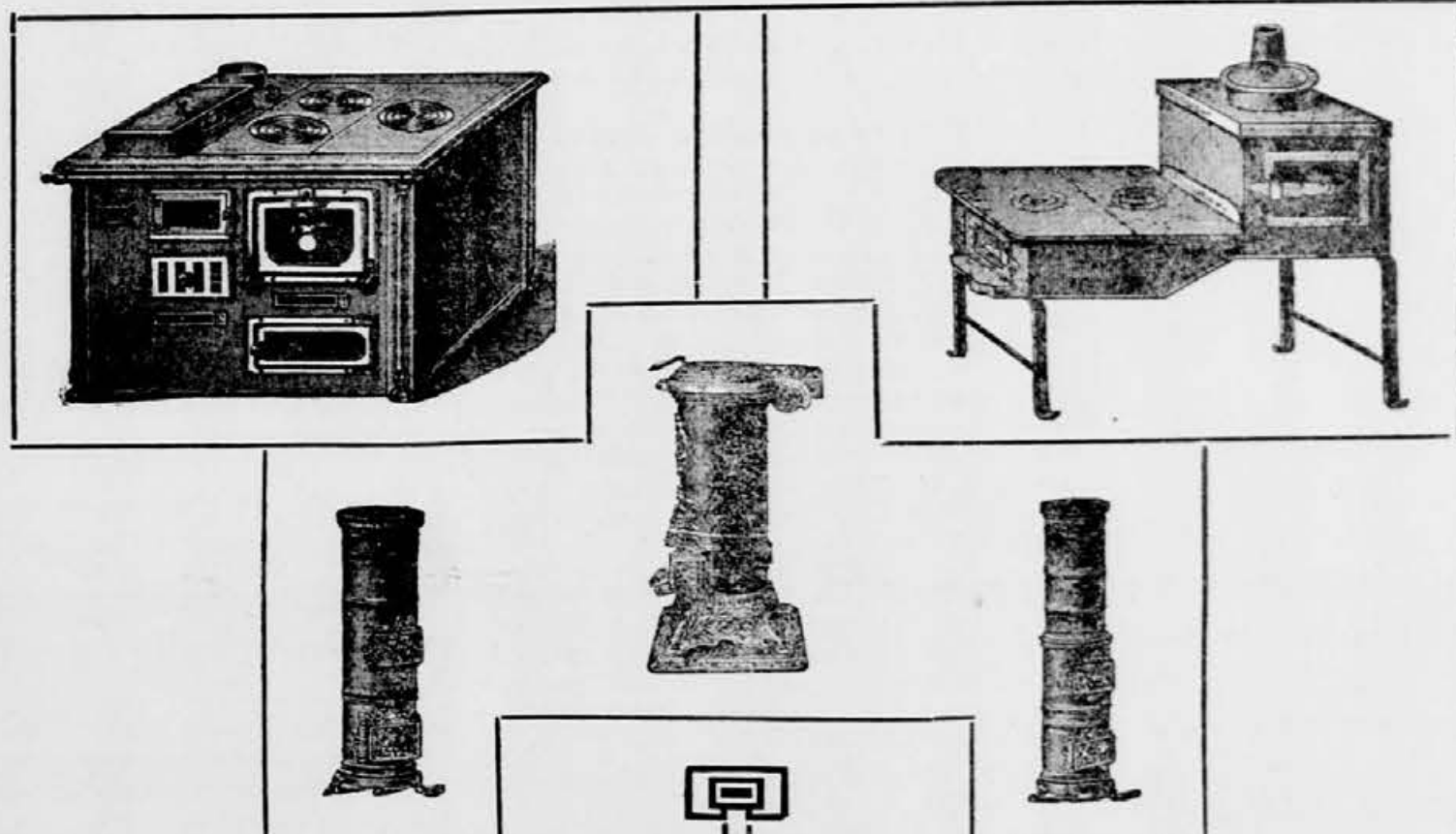
po najzmernejših cenah.

Plašči zadnja novost . . .	od K 18-- do 48	Bluze zadnje novosti . . .	od K 2-- do 35
Jopiči . . .	„ „ „ K 22-- do 35	Spod. krila vsake vrste . . .	„ K 3-- do 22
Obleke . . .	„ „ „ K 20-- do 80	Vestalje (novost) . . .	„ K 7-- do 35
Krila . . .	„ „ „ K 7-- do 30	Srajce (čipkan chiffon) . . .	„ K 1-50 do 5

Prosi se, da vsakdo ogleda razstavo, ne da je primoran kupiti.

VELIKA ZALOGA ŽELEZNINE in KOVIN

Trst, ul. G. Carducci 26

Štedilniki Peči

(Sparherd) vseh oblik in velikosti iz litega železa in iz blehovine v veliki izberi